

Wyspa Annobón stała się członkiem UNPO

28 lutego 2025

Anglojęzyczna Ambazonia, znana również jako Kamerun Południowy zaraz po Saharze Zachodniej, a także aspiracjach tuareskich i kabylskich, pozostaje najbardziej znanym przypadkiem aktywnego ruchu secesjonistycznego w Afryce Zachodniej. Jeżeli w Polsce niewiele osób słyszało o Zachodnim Togolandzie, wschodniej części Ghany, gdzie również zgłoszono pretensje niepodległościowe, to jeszcze mniejszy posłuch w tym zakresie zdobyła sobie do tej pory wyspa Annobón w granicach, której mogłaby powstać Republika Annobón.

11 maja 2024 roku podczas Zgromadzenia Ogólnego Ludów i Terytoriów Niereprezentowanych (UNPO) oficjalnie ogłoszono przyjęcie Republiki Annobón do łona organizacji w ławach, których przed odzyskaniem niepodległości w 1991 roku zasiadała np. Estonia.

Wyspa Annobón jest najbardziej na południe położoną wyspą w Zatoce Gwinejskiej. Leży blisko równika, około 180 km na południe od Wysp Świętego Tomasza i Książęcej, a także około 335 km od wybrzeża Gabonu. Szacuje się, że w 2024 roku

populacja Republiki Annobón wynosiła około 5400 osób. Dokładna populacja wyspiarzy pozostaje niemniej trudno do określenia z powodu dziedzictwa przymusowych przesiedleń.

Ludność annobonezyjska, znana również jako Ambô lub Êmbô, stanowi historycznie mniejszość etniczną w Gwinei Równikowej, mówiącą językiem Fa D'Ambô, portugalskim językiem Kreolów, o znacznych podobieństwach leksykalnych do Forro Creole lub języka saotomense. Dostrzegalne są jednocześnie wyraźne wpływy języka hiszpańskiego. To dziedzictwo językowe odzwierciedla bogatą i różnorodną tkankę kulturową tożsamości mieszkańców wyspy Annobón.

Wyspa została odkryta przez Portugalczyków w 1472 r., a później przekazana Hiszpanom. W 1968 r. Annobón stała się prowincją Gwinei Równikowej, po tym jak ten kraj uzyskał niepodległość. Ze względu na geograficzną izolację od reszty Gwinei Równikowej i pod rządami zacieklej dyktatury, Annobón doświadczało politycznego i systemowego wykluczenia z reszty kraju.

Od momentu przejęcia władzy przez Teodoro Obianga Nguemyę, mieszkańcy Annobón zmagali się z poważnymi naruszeniami praw człowieka. Udokumentowano nadużycia w postaci pozasądowych zabójstw, tortur, arbitralnych aresztowań, represji

politycznych i przymusowych przesiedleń. Annobón, jako część Gwinei Równikowej szczycącej się dostępem do bogatych surowców naturalnych, nie posiada niezbędnej infrastruktury. Jako odległe terytorium położone daleko od Gwinei Równikowej zostało wybrane na miejsce składowania toksycznych odpadów. Gwinea Równikowa przez większość własnego istnienia jako niepodległe państwo jest krajem zarządzanym w sposób dyktatorialny. Najpierw żyła pod jarzmem krwawej dyktatury Maciasa, a następnie Obianga. Wobec tego Annobón podzielała wraz z pozostałymi mieszkańcami Gwinei Równikowej doświadczenie egzystencji w warunkach ograniczenia wolności słowa i wolności zgromadzeń.

Wobec braku wsparcia i pomocy ze strony rządu Gwinei Równikowej mieszkańcy Annobón nalegali, aby rząd zajął się tragicznymi warunkami na wyspie. Centralna administracja nie tylko nie odpowiedziała na tę prośbę, ale wręcz „nasiliła agresję wobec mieszkańców Annobón, co doprowadziło do arbitralnych aresztowań i zatrzymań 42 członków społeczności”.

Suwerennościowo nastawiona część ludności wyspy Annobón ma nadzieje, że przyjęcie Republiki Annobón do UNPO przyniesie „nadzieje na większe uznanie, wsparcie, a także świadomość istnienia jej ludu, a także podzielanego przez niego ideału wolności i równości”. Jak czytamy na stronach UNPO „społeczność wyspy charakteryzuje się silnym zaangażowaniem w te wartości, we własną spuściznę historyczną, językową i kulturową, związaną z dziedzictwem terytorialnym”.

UNPO zwróciło się do Gwinei Równikowej z wnioskiem o deeskalację napięcia i rozwiązanie palących problemów nękających Annobón:

– zaapelowało o uwolnienie wszystkich zatrzymanych w okresie od lipca do sierpnia 2024 roku, a także o zaprzestanie wszelkich działań, mogących skutkować dalszymi arbitralnymi

zatrzymaniami mieszkańców Annobón;

- Wezwało do natychmiastowego przywrócenia połączeń i usług internetowych z wyspą Annobón, tak by zapewnić swobodny i nieprzerwany przepływ informacji i mediów;
- Gwinea Równikowa powinna wdrożyć wszelkie środki i działania służące rozwiązaniu problemów trwającej degradacji środowiska i eksploatacji zasobów naturalnych w Annobón;
- UNPO wezwało do zapewnienia podstawowych usług na Annobón, w tym dostępu do bezpiecznej wody pitnej, energii elektrycznej i opieki zdrowotnej. Należy zbudować na wyspie podstawową infrastrukturę, w tym szkoły, klinikę opieki zdrowotnej i mieszkania.
- Mieszkańcy wyspy powinni mieć nieograniczoną swobodę podróżowania i podtrzymywania relacji kulturowych z innymi społecznościami w regionie.
- Gwinea Równikowa musi zapewnić przedstawicielom Annobón włączenie w procesy polityczne i decyzyjne na wszystkich szczeblach rządowych, tak aby mieli pewność, że ich głos zostanie wysłuchany, a potrzeby uwzględnione.

Przyjęta strategia i wysunięte postulaty wskazują na to, że rząd Gwinei Równikowej może zmniejszyć tendencje niepodległościowe na Annobón poprzez wysłuchanie lokalnych społeczności, rozwiązanie piętrzących się problemów na wyspie, a także nadanie jej pewnej autonomii lub reprezentacji w systemie ogólnopaństwowym.

Opracowanie: Damian Żuchowski

Ilustracje: Wikimedia Commons

Na podstawie: UNPO.org [\[1\]](#) [\[2\]](#), TheConversation.com

Źródło: WolneMedia.net